JU Centar za socijalni rad
Gornji Vakuf-Uskoplje

Gornji Vakuf-Uskoplje po mjeri djece 2026.

Zajedno za bolju našu zajednicu!

Zašto smo pitali djecu?

Dijete nije samo promatrač zajednice u kojoj odrasta, nego njezin važan član čije mišljenje, potrebe i iskustva zaslužuju biti saslušani i uvaženi. Iz tog uvjerenja nastala je ideja projekta „Gornji Vakuf-Uskoplje po mjeri djece – Dječji referendum 2026."

Projekt je proveo **JU Centar za socijalni rad Gornji Vakuf-Uskoplje, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva i socijalne politike SBK/KSB**, u listopadu 2026. godine, u okviru obilježavanja **Dječje nedjelje**, u suradnji s četiri osnovne škole s područja općine.

Dječji glas kroz fotografiju, riječ i mišljenje

Projekt je obuhvatio nekoliko aktivnosti kojima smo željeli djeci pružiti prostor za izražavanje, kreativnost i sudjelovanje. Kroz Foto-kutak predstavili smo djecu kroz fotografiju, osmijeh i osobnost, podsjećajući da iza svakog rezultata i odgovora stoji dijete sa svojim iskustvima i željama.

Literarnim stvaralaštvom nastojali smo upoznati način na koji djeca promatraju svijet, društvo i odnose među ljudima te čuti njihove poruke odraslima. U suradnji s četiri osnovne škole provedena je anketa i dječji referendum među učenicima od V. do IX. razreda. Pitali smo ih što im je važno, kako provode slobodno vrijeme, što im nedostaje i što bi promijenili u svojoj lokalnoj zajednici kada bi jedan dan bili na mjestu načelnika ili načelnice.

Podrška djeci kojoj je najpotrebnija

U okviru projekta dodijeljena je i jednokratna novčana pomoć djeci iz socijalno osjetljivih kategorija, vodeći računa o njihovim materijalnim i socijalnim okolnostima te teritorijalnoj zastupljenosti. Time je projekt, uz promicanje dječjih prava i sudjelovanja, imao i neposrednu socijalnu dimenziju.

Od dječjih odgovora do odgovornosti odraslih

Ova brošura donosi rezultate ankete i dječjeg referenduma, fotografije, izdvojene odgovore učenika i literarne radove. Ona nije samo prikaz provedenih aktivnosti, nego svjedočanstvo o tome što djeca žele, što im nedostaje i kakvu zajednicu žele graditi.

Zajednica po mjeri djece nastaje onda kada djeci pružimo priliku da budu pitana, saslušana i uključena.

Dječji glas treba čuti. Njihove ideje treba razumjeti, a njihovo djetinjstvo treba biti zajednička odgovornost svih nas.

Magdalena Šekerija, dipl. soc. radnica
JU Centar za socijalni rad
Gornji Vakuf-Uskoplje

Dječja nedjelja 2026.

DJEČJI REFERENDUM

Što nam poručuju djeca Gornjeg Vakufa-Uskoplja?

*Glas **523** učenika iz četiri osnovne škole – zajedničke potrebe, želje i prijedlozi djece.*

Referendumsko pitanje:

„Podržavaš li ulaganja naše općine u potrebe djece i mladih?“

Sudjelovalo je
523 učenika

506

DA – podržavam ulaganja u potrebe djece i mladih

96,7 %

Što nam poručuju rezultati?

Rezultat je vrlo jasna poruka: čak 506 učenika, odnosno 96,7 % svih sudionika, podržalo je ulaganja u potrebe djece i mladih.

Djeca ne traže samo da ih se sasluša – ona jasno poručuju da žele ulaganja u sadržaje, prostore i aktivnosti koje će unaprijediti njihovo odrastanje, razvoj i kvalitetu života.

Rezultat referenduma predstavlja snažan poticaj lokalnoj zajednici i institucijama da dječje potrebe uvrste među svoje prioritete.

Djeca Gornjeg Vakufa-Uskoplja jasno pokazuju: ulaganja u djecu i mlade su važna, potrebna i podržana!

UKUPNI REZULTATI

Što je djeci najvažnije?

Na osnovu ankete provedene u okviru projekta „Gornji Vakuf-Uskoplje po mjeri djece – Dječji referendum 2026.“ među učenicima četiri osnovne škole (ukupno 523 učenika), dobijeni su sljedeći ukupni rezultati:

Što je učenicima najvažnije?

Druženje s prijateljima	427	81,6 %
Obitelj / porodica	361	69,0 %
Sport i rekreacija	267	51,1 %

Bavljenje sportom i priroda

Bavljenje sportom	342	65,4 %
Igranje igara	230	44,0 %
Boravak u prirodi	212	40,5 %

Prijedlozi učenika za bolju zajednicu

Više izleta i aktivnosti za djecu	284	54,3 %
Više igrališta i prostora za igru	271	51,8 %
Više sportskih sadržaja	269	51,4 %
Više mjesta za druženje	222	42,4 %

Što vole raditi u slobodno vrijeme?

Druženje s prijateljima	406	77,6 %

ZAKLJUČAK

- Djeci su najvažniji prijatelji, obitelj i sport.
- Žele više prostora za igru, sport i druženje.
- Vole provoditi vrijeme u prirodi i na raznim aktivnostima izvan škole.
- Njihovi prijedlozi jasno pokazuju potrebe za sadržajnijim, aktivnijim i sigurnijim okruženjem u zajednici.

Dječji glas je važan i predstavlja smjernicu za planiranje aktivnosti, razvoj usluga i stvaranje zajednice po mjeri djece!

OŠ VOLJEVAC

U anketi je sudjelovalo 56 učenika. Njihovi odgovori pružaju vrijedan uvid u dječju perspektivu i pokazuju koliko su prijateljstvo, obitelj, sport, igra i zajedničke aktivnosti važni za odrastanje.

1. ANKETA – ŠTO NAM GOVORE ODGOVORI UČENIKA?

Što je učenicima najvažnije?

Odgovor	Udio učenika
Druženje s prijateljima	76,8 %
Obitelj / porodica	69,6 %
Sport i rekreacija	55,4 %
Igra i zabava	44,6 %
Glazba, film i kultura	23,2 %
Učenje i stjecanje novih znanja	21,4 %
Priroda i boravak na otvorenom	19,6 %
Tehnologija i digitalni sadržaji	16,1 %
Čitanje, pisanje i druge kreativne aktivnosti	12,5 %
Nešto drugo	3,6 %

Što nam poručuju ovi rezultati?

Najveći broj učenika odabralo je druženje s prijateljima, a odmah iza toga nalazi se obitelj. Ovi odgovori pokazuju koliko su djeci važni bliski odnosi, osjećaj pripadnosti, podrška i mogućnost zajedničkog provođenja vremena.

2. ŠTO BI U OPĆINI TREBALO BITI BOLJE ILI DRUGAČIJE ZA DJECU?

Prijedlog učenika	Udio učenika
Više izleta i aktivnosti za djecu	67,9 %
Više sportskih sadržaja	66,1 %
Više igrališta i prostora za igru	51,8 %
Više mjesta za druženje	37,5 %
Sigurniji putovi do škole	35,5 %
Više radionica i kreativnih aktivnosti	19,6 %
Više kulturnih događanja	17,9 %
Više sadržaja tijekom praznika	10,7 %
Nešto drugo	0 %

Što ističu učenici?

Učenici najviše žele više izleta i aktivnosti, sportskih sadržaja te igrališta i prostora za igru. Njihovi odgovori upućuju na to da djeci nisu važni samo fizički prostori nego i prilike za sudjelovanje, stvaranje prijateljstava i zajednička iskustva.

3. KAKO UČENICI PROVODE SLOBODNO VRIJEME?

Aktivnost	Udio učenika
Druženje s prijateljima	73,2 %
Bavljenje sportom	62,5 %
Gledanje filmova i serija	32,1 %
Boravak u prirodi	32,1 %
Igranje igara	30,4 %
Slušanje glazbe ili sviranje	28,6 %
Korištenje računala, mobitela i dr. tehnologija	28,6 %
Čitanje ili stvaranje	19,6 %
Čitanje ili pisanje	16,1 %
Nešto drugo	5,4 %

Druženje s prijateljima i bavljenje sportom ponovo su na vrhu ljestvice, što potvrđuje važnost vršnjačkih odnosa, kretanja i rekreacije u svakodnevnom životu učenika.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Voljevac“ žele više prilika za druženje, sport, izlete i aktivno sudjelovanje u svojoj zajednici. Njihovi odgovori podsjećaju da kvalitetno djetinjstvo ne čine samo školske obveze, nego i prijateljstva, igra, slobodno vrijeme, sigurnost i mogućnost sudjelovanja u aktivnostima koje djeca sama prepoznaju kao važne.

LITERARNI RAD

Pismo svijetu iz dječije sobe

Nagrađeni literarni rad učenika IX razreda Osnovne škole „Voljevac“ promišlja o svijetu, ratovima, podjelama, nejednakosti i odgovornosti odraslih, a posebno je mjesto pronašao u literarnom radu „Pismo svijetu iz dječije sobe“.

Djeca kroz vlastitu perspektivu progovaraju o svijetu u kojem odrastaju, o pitanjima koja ih zaokupljaju i promjenama koje bi željeli vidjeti. Rad pokazuje da djeca promatraju društvo, prepoznaju nepravdu i imaju potrebu govoriti o temama koje nadilaze njihovu svakodnevicu.

Pismo svijetu iz dječije sobe

Mi smo djeca jako teškog perioda. Ovo je period u kojem mi iz djetinjstva prelazimo u odraslije osoba koje niko ne razumije. Stoga, to nas dovodi na razmišljanje kakav je svijet i šta bismo mi mogli promijeniti u budućnosti. Sve više čujemo o ljudima koji preko politike žele donijeti rat i nemir u svijetu. Djeca od prilike ne shvataju politiku, ali nam je jasno šta današnja vlast želi uraditi svijetu.

Prva stvar koju bismo spomenuli jeste naša država koja zbog tri različita naroda ne može imati zajedničku riječ. Radi podjele među vjerama dolazi do ugrožavanja i naroda i države. Također, svjetski problem jeste vjera koja dovodi do strašnih posljedica i razvarim ratom i osuda ljudi po fizičkom izgledu, boji kože, rasta, materijalnim stvarima...

To nam daje za pravo da razmišljamo o ženama u Afganistanu koje nemaju normalna prava za razliku od ostaka svijeta. Iz naše pogleda za ovo je kriva politika. Ali, da li je zapravo? Jako su velika pitanja svijeta i promjene koje bi trebale da se dogode. Mi samo možemo pričati i razmišljati o ovome, ali sami ne možemo promijeniti ništa. Zajedno uz prisustvo odraslih to bi bilo drugačije.

Jedna i jedina poruka svijetu jeste:

„Sve se može promijeniti dogovorom, odnosno ljudskim načinom, a ne upotrebom moći i sile!“

Datum: 28. 10. 2026. • IX razred • OŠ „Voljevac“

OŠ VOLJEVAC

Kada su dobili priliku da zamisle da su jedan dan načelnik općine, učenici OŠ „Voljevac“ pokazali su da vrlo dobro prepoznaju potrebe sredine u kojoj odrastaju.

Da su načelnik općine jedan dan...

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Da sam jedan dan načelnik općine, napravio bih stadion i djeci novu stanicu ***(Svilići).***

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Da sam jedan dan na mjestu načelnika, uradio bih to da imamo više radionica, akuženja, sportskih ektivnocti i edukativnog sadržaja.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Stavio bih travu u Zastinje na stadion. Napravio bih novu i bolju školu. Asfaltirao bih do stadiona.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Više ulaganja u klub NK Sloga i sstale sportove. Urediti tribine u nogometnom klubu Sloga.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Ja bih volio da nam stave travu u Zastinje na stadion.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?

Napiši svoju ideju.

Da sam načelnik općine na jedan dan, napravila bih novu stanicu za bus.

Što predlažu učenici?

1. Više ulaganja u sport i igrališta

Učenici su predlagali ulaganja u sportske klubove, posebno uređenje tribina te poboljšanje sportskih terena i igrališta, uključujući i uređenje travnate površine na igralištu u Zastinju.

2. Više aktivnosti, izleta i mjesta za druženje

Učenici žele više organiziranih izleta, radionica, sportskih turnjra, zabavnih programa i drugih sadržaja dostupnih većem broju djece, kako bi mogli kvalitetno provoditi slobodno vrijeme.

3. Sigurnija i uređenja zajednica

Predlažu poboljšanje uvjeta kretanja, novo autobusno stajalište, sigurne puteve te uređenje školskih i drugih prostora namijenjenih djeci.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Voljevac“ svojim prijedlozima jasno ističu da žele bolje sportske uslove, više sadržaja za druženje i sigurno okruženje. Njihove ideie pokazuju da prepoznaju potrebe svoje zajednice i žele aktivno sudjelovati u njezinom razvoju.

OŠ USKOPLJE

U anketi je sudjelovalo **104 učenika**. Njihovi odgovori pružaju vrijedan uvid u dječju perspektivu i pokazuju koliko su prijateljstvo, obitelj, sport, igra i zajedničke aktivnosti važni za odrastanje.

1. ANKETA – ŠTO NAM GOVORE ODGOVORI UČENIKA?

Što je učenicima najvažnije?

Odgovor	Udio učenika
Druženje s prijateljima	86,5 %
Obitelj / porodica	76,0 %
Sport i rekreacija	45,2 %
Igra i zabava	37,4 %
Priroda i boravak na otvorenom	24,0 %
Tehnologija i digitalni sadržaji	10,6 %
Glazba, film i kultura	9,6 %
Čitanje, pisanje i druge kreativne aktivnosti	6,7 %
Učenje i stjecanje novih znanja	5,8 %
Nešto drugo	4,8 %

Što nam poručuju ovi rezultati?

Najveći broj učenika odabrao je druženje s prijateljima (86,5 %), a odmah zatim obitelj (76,0 %). Sport i rekreaciju odabralo je 45,2 % učenika.

Ovi rezultati pokazuju koliko su djeci važni bliski odnosi, osjećaj pripadnosti, podrška i mogućnost zajedničkog provođenja vremena.

2. ŠTO BI U OPĆINI TREBALO BITI BOLJE ILI DRUGAČIJE ZA DJECU?

Prijedlog učenika	Udio učenika
Više sportskih sadržaja	56,7 %
Više igrališta i prostora za igru	47,1 %
Više izleta i aktivnosti za djecu	45,2 %
Više mjesta za druženje	44,2 %
Više radionica i kreativnih aktivnosti	18,3 %
Više sadržaja tijekom praznika	16,3 %
Više kulturnih događanja	13,5 %
Sigurniji putovi do škole	11,5 %
Nešto drugo	2,9 %

Što ističu učenici?

Učenici žele više sportskih sadržaja (56,7 %), igrališta i prostora za igru (47,1 %), te više izleta i aktivnosti (45,2 %). Ovi prijedlozi pokazuju da djeca žele aktivno i sadržajno provoditi slobodno vrijeme, imati prostor za igru, druženje i razvijanje svojih interesa.

3. KAKO UČENICI PROVODE SLOBODNO VRIJEME?

Aktivnost	Udio učenika
Druženje s prijateljima	87,5 %
Bavljenje sportom	64,4 %
Igranje igara	46,2 %
Boravak u prirodi	45,2 %
Korištenje računala, mobitela i dr. tehnologija	39,4 %
Slušanje glazbe ili sviranje	37,5 %
Gledanje filmova i serija	33,7 %
Čitanje ili stvaranje	18,3 %
Čitanje ili pisanje	8,7 %
Neštto drugo	2,9 %

Druženje s prijateljima (87,5 %) i bavljenje sportom (64,4 %). ponovo su na vrhu ljestvice, što potvrđuje važnost vršnjačkih odnosa, kretanja i rekreacije u svakodnevnom životu učenika.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Uskoplje“ žele više prilika za druženje, sport, igru, izlete i aktivno sudjelovanje u svojoj zajednici. Njihovi odgovori podsjećaju da kvalitetno djetinjstvo ne čine samo školske obveze, nego i prijateljstva, slobodno vrijeme, sigurnost i mogućnost sudjelovanja u aktivnostima koje djeca sama prepoznaju kao važne.

LITERARNI RAD

Pismo svijetu iz dječje sobe

Literarni rad učenice Osnovne škole „Uskoplje“ donosi osoban pogled na suvremeni svijet, njegove izazove i odgovornost svakoga pojedinca.

Učenica promišlja o užurbanosti svakodnevice, nasilju, ratovima, odnosu prema prirodi i pritiscima koje društvo postavlja pred mlade. Njezino pismo poziva na više odgovornosti, dobrote i malih svakodnevnih koraka koji mogu pridonijeti boljoj budućnosti.

Pismo svijetu iz dječje sobe

Dragi svijete!

Pišem ti iz svoje male sobe u kojoj se stvaraju važne odluke i mnogi veliki snovi. Ponekad razmišljam: možeš li ovaj svijet postati mjesto mira, ljubavi i nade? Odrasli ljudi prikazali su nam tmuran, mračan i okrutan svijet. Svi su uvijek u žurbi, samo rade, a poslije prigovaraju kako nemaju vremena za sebe. Stalno govore kako je mržnja zavladala svijetom, dok oni svakog jutra izlaze iz kuće puni ogorčenosti i zavisti.

Na vijestima se prikazuju ratovi, govori se o tome kako se naš planet raspada, ljudi umiru, a jedino što ljudi učine jest da kažu: „O Bože, sačuvaj, ne daj Bože nikome.“ Često se organiziraju akcije čišćenja okoliša i mnogo ljudi sudjeluje u njima, ali isti ti ljudi već će sutradan baciti omot čokoladice u prirodu. Mnogi će se odazvati akciji darivanja krvi, a sutra će nekome poželjeti zlo.

Govori se o naglom porastu cijena drva za potpalu, a nitko se neće sjetiti posaditi novo drvo jer se uništava šumsko bogatstvo. Bosna i Hercegovina bila je zemlja bogata ribom, a broj riba znatno se smanjio zbog zagađenih voda, izgradnje hidroelektrana te ilegalnog i prekomjernog ribolova.

Ratovi su se počeli normalizirati. Zbog stalnih ratova počeli smo ih neozbiljno shvaćati jer su postali dio svakodnevice. Tjelesne i psihičke bolesti sve se češće pojavljuju, a za oboje su odgovorni ljudi, osobito kada je riječ o psihičkim bolestima.

Vršnjačko nasilje na društvenim mrežama ozbiljan je problem protiv kojega se malo ljudi bori. Mnogi pokušavaju pomoći, ali na pogrešan način. Najveći su problem roditelji koji pokušavaju opravdati postupke svojega djeteta ili oni koji mu govore da se ispriča. Naravno, ispravno je ispričati se, ali to ne mijenja činjenicu da je riječ o istom djetetu koje je zavidno, sebično ili nema poštovanja prema drugima, pa ni prema samome sebi.

Odrasli su nam postavili standarde prema kojima „trebamo“ živjeti. Trebaš završiti fakultet jer, ako ga ne završiš, onda si nepismen. Trebaš se vjenčati, imati djecu, svoju kuću, dobar posao i pratiti trendove. Zbog takvih stvari svijet gubi boje i originalnost jer svi pratimo iste trendove.

Zašto ne bi postojao trend „Korak do bolje budućnosti“? Kada bi svaki čovjek učinio jedno dobro djelo, svijet bi se popravio za jedan mali korak. Svijet bi se mijenjao korak po korak i nastalo bi mjesto kakvo je od samoga početka trebalo biti. Mjesto mira, ljubavi i sigurnosti.

Iako sam samo dijete koje razmišlja u svojoj maloj sobi, voljela bih da nešto nauči naš veliki svijet.

N. Jerković, 8. a

OŠ Uskoplje

OŠ USKOPLJE

Kada su dobili priliku da zamisle da su jedan dan načelnik općine, učenici OŠ „Uskoplje“ predložili su konkretne ideje kako bi njihova zajednica bila ljepša, sigurnija i sadržajnija za djecu i mlade.

Da su načelnik općine jedan dan...

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Uvela bih više sportskih sadržaja.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, Š O BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Osigurala bih sigurne puteve do škole, više parkova i aktivnosti za djecu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravila bih humanitarne akcije za pomaganje onima koji nemaju i uredila više parkova.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Više parkova, više igrališta.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Pobrinuo bih se za djecu i sportsku infrastrukturu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Osigurala bih više parkova i sportskih terena. Više mjesta za igru i druženje.

Što predlažu učenici?

1. Više ulaganja u sport i sportsku infrastrukturu

Učenici ističu potrebu za većim brojem sportskih sadržaja, izgradnjom sportskih terena i boljim uvjetima za bavljenje sportom.

2. Više parkova, igrališta i prostora za druženje

Jedna od najčešćih želja odnosi se na uređenje i izgradnju parkova, igrališta i mjesta za igru i druženje.

3. Sigurniji putevi do škole i više aktivnosti za djecu

Učenici predlažu osiguravanje sigurnih puteva do škole, kao i organiziranje više aktivnosti namijenjenih djeci.

4. Više solidarnosti i brige za druge

Učenici predlažu organiziranje humanitarnih akcija za pomoć onima koji nemaju dovoljno sredstava za život, uz prijedlog uređenja većeg broja parkova.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Uskoplje“ žele općinu s više parkova, igrališta, sportskih terena i sadržaja za djecu, ali i zajednicu u kojoj će se voditi računa o sigurnosti, solidarnosti i potrebama onih kojima je pomoć najpotrebnija.

OŠ GORNJI VAKUF

U anketi su sudjelovala **253 učenika.** Njihovi odgovori pružaju vrijedan uvid u dječju perspektivu i pokazuju koliko su prijateljstvo, obitelj, sport, igra i zajedničke aktivnosti važni za odrastanje.

1. ANKETA – ŠTO NAM GOVORE ODGOVORI UČENIKA?

Što je učenicima najvažnije?

Odgovor	Udio učenika
Druženje s prijateljima	83,0 %
Obitelj / porodica	66,8 %
Sport i rekreacija	52,2 %
Igra i zabava	34,4 %
Priroda i boravak na otvorenom	20,2 %
Tehnologija i digitalni sadržaji	16,6 %
Glazba, film i kultura	15,4 %
Učenje i stjecanje novih znanja	13,8 %
Čitanje, pisanje i dr. kreativne aktivnosti	10,3 %
Nešto drugo	5,9 %

Što nam poručuju ovi rezultati?

Najveći broj učenika odabrao je druženje s prijateljima (83,0 %), a odmah zatim obitelj (66,8 %). Sport i rekreaciju istaknulo je 52,2 % učenika.

Ovi rezultati pokazuju koliko su djeci važni bliski odnosi, osjećaj pripadnosti, podrška i mogućnost zajedničkog provođenja vremena.

2. ŠTO BI U OPĆINI TREBALO BITI BOLJE ILI DRUGAČIJE ZA DJECU?

Prijedlog učenika	Udio učenika
Više izleta i aktivnosti za djecu	55,7 %
Više igrališta i prostora za igru	50,2 %
Više mjesta za druženje	48,2 %
Više sportskih sadržaja	47,8 %
Više radionica i kreativnih aktivnosti	22,5 %
Sigurniji putovi do škole	26,1 %
Više sadržaja tijekom praznika	17,8 %
Više kulturnih događanja	15,0 %
Nešto drugo	5,1 %

Što ističu učenici?

Učenici najviše žele više izleta i aktivnosti za djecu (55,7 %), više igrališta i prostora za igru (50,2 %), te više sportskih sadržaja (47,8 %).

Ovi odgovori naglašavaju potrebu za raznovrsnijim sadržajima i većim mogućnostima aktivnog provođenja slobodnog vremena.

3. KAKO UČENICI PROVODE SLOBODNO VRIJEME?

Aktivnost	Udio učenika
Druženje s prijateljima	74,7 %
Bavljenje sportom	64,8 %
Korištenje računala, mobitela i dr. tehnologija	49,4 %
Igranje igara	47,4 %
Slušanje glazbe ili sviranje	39,1 %
Boravak u prirodi	37,5 %
Gledanje filmova i serija	31,6 %
Čitanje ili stvaranje	25,3 %
Čitanje ili pisanje	14,6 %
Nešto drugo	3,6 %

Druženje s prijateljima (74,7 %) i bavljenje sportom (64,8 %) i dalje su na vrhu ljestvice, što potvrđuje važnost vršnjačkih odnosa, kretanja i rekreacije u svakodnevnom životu učenika.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Gornji Vakuf“ žele više prilika za druženje, sport, igru, izlete i aktivno sudjelovanje u svojoj zajednici. Njihovi odgovori naglašavaju važnosti prostora za igru i druženje, sigurnosti na putu do škole te dostupnosti različitih aktivnosti za djecu i mlade.

LITERARNI RAD

Pismo svijetu iz dječije sobe

Literarni rad učenice Osnovne škole „Gornji Vakuf“ donosi iskrenu i emotivnu poruku o svijetu kakav bi trebao biti – svijetu ispunjenom mirom, razumijevanjem, dobrotom i međusobnim poštovanjem.

Kroz dječju perspektivu autorica promišlja o odnosu odraslih prema djeci, važnosti obitelji, prijateljstva, obrazovanja i zahvalnosti za ono što imamo. Posebno naglašava da promjene ne moraju početi velikim djelima, nego malim postupcima svakoga od nas koji, kada se čine s ljubavlju, mogu doprinijeti stvaranju boljeg svijeta.

Dragi svijete!

Ne mogu promijeniti cijeli svijet, ali ću početi od same sebe. Mogu biti dobra prema drugima, pomoći prijatelju kada mu je teško, uljepšati i čuvati prirodu, ne osuđivati ljude na osnovu njihovog fizičkog izgleda.

Ono što najviše želim jeste da u tebi ima više mira i razumijevanja, kako prema starijim ljudima tako i prema djeci. Želim da svaka osoba ima priliku učiti, istraživati, odrastati, ali najvažnije od svega je da neko ima priliku za osmijeh i radost.

Odrasli bi trebali biti malo strpljiviji i razumljiviji prema djeci. Možda ona ne znaju baš sve odgovore na vaša pitanja, ali će ih naći tu negdje, samo je pitanje vremena. Možda je i nepoznata ta riječ „vrijeme“... Zanerrarimo je u svakodnevnom životu.

Ukoliko smo okruženi materijalnim stvarima kao što su novac, da li zaboravljamo nekad voljeti, izaći u prirodu, razgovarati sa svojim kućanima?

Koliko je u svijetu gladne djece koja nemaju uslova kakve ja imam, a možda i ne mogu ići u školu, a ja idem. Zbog toga sam zahvalna i svojim roditeljima, ali i prijateljima i nastavnicima što mi svaki dan čine ljepšim. Međutim, dok čekam na te promjene, truditi ću se da i sama budem dio njih koliko god mogu.

Svijete, želim da znaš da i male stvari znače kada ih radi puno ljudi s ljubavlju.

N. Bušatlić, VIII-2

Osnovna škola „Gornji Vakuf“

OŠ GORNJI VAKUF

Kada su dobili priliku da razmisle o svom mjestu, učenici OŠ „Gornji Vakuf“ predložili su brojne ideje o tome kako bi njihova zajednica mogla biti sigurnija, ljepša i sadržajnija za odrastanje.

Da su načelnik općine jedan dan...

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Prvo bi napravila više zebri do škole, onda bi stavila u školama onaj aparat za slatkiše.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Dodala bih automat za hranu u školu i da igre mladih traju duže ljeti. Dodala bih više prodavaonica u gradu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Prvo bih napravio Gaming caffe i rampu za bicikla djeci, da napravite novi teren za djecu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Renoviro bih igralište na Odvodama. Da napravim nešto što je pokvareno.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravila bih više igrališta, dodala bih ormariće u školi i više uložiti sredstva zbog boljih uslova u školi.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napraviti bike park.

Što predlažu učenici?

1. Sigurniji putovi do škole i bolji uvjeti u školama

Učenici predlažu više pješačkih prelaza (zebri) u blizini škole, postavljanje automata za slatkiše i hranu te dodavanje školskih ormarića i unapređenje školske infrastrukture.

2. Više parkova, igrališta i prostora za igru

Ističe se želja za izgradnjom novih parkova, igrališta i prostora za djecu, kao i obnova postojećeg igrališta na Odvodama i popravljanje oštećene opreme.

3. Novi sadržaji za mlade, sport i rekreaciju

Učenici predlažu otvaranje gaming caffe-a, izgradnju rampe za bicikliste i novog terena za djecu, kao i izgradnju bike parka. Predlažu i produženje trajanja manifestacije „Igre mladih“ tijekom ljeta.

4. Više sadržaja i mogućnosti u gradu

Predlaže se otvaranje većeg broja prodavaonica u gradu, što pokazuje da djeca očekuju raznovrsnije sadržaje i aktivniji društveni život u svojoj zajednici.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Gornji Vakuf“ žele sigurnije puteve do škole, bolje uvjete u obrazovnim ustanovama, više parkova i igrališta te nove mogućnosti za sport, biciklizam i druženje. Njihovi prijedlozi pokazuju da primjećuju i male i velike stvari koje mogu unaprijediti njihov svakodnevni život.

OŠ PAJIĆ POLJE

U anketi je sudjelovalo **110 učenika.** Osnovne škole „Pajić Polje“. Njihovi odgovori pružaju vrijedan uvid u dječju perspektivu i pokazuju koliko su prijateljstvo, obitelj, sport, igra i zajedničke aktivnosti važni za odrastanje.

1. ANKETA – ŠTO NAM GOVORE ODGOVORI UČENIKA?

Što je učenicima najvažnije?

Odgovor	Udio učenika
Druženje s prijateljima	77,3 %
Obitelj / porodica	68,2 %
Sport i rekreacija	52,7 %
Igra i zabava	22,7 %
Priroda i boravak na otvorenom	20,9 %
Čitanje, pisanje i dr. kreativne aktivnosti	18,2 %
Učenje i stjecanje novih znanja	17,3 %
Glazba, film i kultura	10,9 %
Tehnologija i digitalni sadržaji	6,4 %
Nešto drugo	4,5 %

Što nam poručuju ovi rezultati?

Najveći broj učenika odabrao je druženje s prijateljima (77,3 %), a odmah zatim obitelj (68,2 %). Sport i rekreaciju istaknulo je 52,7 % učenika.

Ovi rezultati pokazuju koliko su djeci važni bliski odnosi, osjećaj pripadnosti, podrška i mogućnost zajedničkog provođenja vremena.

2. ŠTO BI U OPĆINI TREBALO BITI BOLJE ILI DRUGAČIJE ZA DJECU?

Prijedlog učenika	Udio učenika
Više igrališta i prostora za igru	60,0 %
Više izleta i aktivnosti za djecu	52,7 %
Više sportskih sadržaja	47,3 %
Više mjesta za druženje	30,0 %
Sigurniji putovi do škole	26,4 %
Više radionica i kreativnih aktivnosti	22,7 %
Više kulturnih događanja	21,8 %
Više sadržaja tijekom praznika	12,7 %
Nešto drugo	3,6 %

Što ističu učenici?

Učenici najviše žele više igrališta i prostora za igru (60,0 %). Na drugom mjestu nalaze se izleti i aktivnosti za djecu (52,7 %), a zatim više sportskih sadržaja (47,3 %).

Ovi prijedlozi pokazuju na potrebu za kvalitetnijim i raznovrsnijim sadržajima za aktivno i sigurno odrastanje.

3. KAKO UČENICI PROVODE SLOBODNO VRIJEME?

Aktivnost	Udio učenika
Druženje s prijateljima	78,2 %
Bavljenje sportom	70,0 %
Boravak u prirodi	48,2 %
Igranje igara	40,9 %
Gledanje filmova i serija	30,9 %
Korištenje računala, mobitela i dr. tehnologija	28,2 %
Slušanje glazbe ili sviranje	26,4 %
Čitanje ili pisanje	20,9 %
Crtanje ili stvaranje	18,2 %
Nešto drugo	10,9 %

Druženje s prijateljima (78,2 %) i bavljenje sportom (70,0 %) ponovno su na vrhu ljestvice, što potvrđuje važnost vršnjačkih odnosa, kretanja i rekreacije u svakodnevnom životu učenika.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Pajić Polje“ žele više prostora za igru, sport i druženje, više izleta i organiziranih aktivnosti te sigurnije uvjete za kretanje. Njihovi odgovori pokazuju da djeca prepoznaju važnost kvalitetnog slobodnog vremena, boravka u prirodi i mogućnosti sudjelovanja u raznolikim aktivnostima.

LITERARNI RAD

Pismo svijetu iz dječije sobe.

Nagrađeni literarni rad učenice IX razreda Osnovne škole „Pajić Polje“ donosi snažnu i emotivnu poruku o svijetu iz perspektive djevojčice koja promišlja o ljudskosti, nepravdi, ratovima, dječjim pravima i odgovornosti odraslih.

Kroz iskrenu i zrelu dječju perspektivu autorica govori o svijetu u kojem želi živjeti – svijetu mira, dobrote, razumijevanja i jednakih mogućnosti za svako dijete. Posebno se ističe njezina poruka da dobrota nije slabost, nego hrabrost, te da svaka velika promjena počinje malim korakom i spremnošću pojedinca da učini ono što je ispravno.

Dragi svijete,

Pišem ti iz svoje dječije sobe. Iz mjesta gdje se rađaju moje misli, snovi i iznad glave mnoga pitanja. Možda sam još mlada ali vjerujem da i najtiši glas zaslužuje da se čuje. Ja sam učenica koja se trudi, koja uči i koja sanja o budućnosti. Žarko želim uspjeti i postati neko, ali ne zbog novca i slave. Ne, želim biti osoba koja će stati uz slabije, podići glas protiv nepravde i boriti se za ono što je ispravno. Ispravno je, svijete, da svako bude sretan. Ponekad se pitam kako je moguće da smo toliko napredovali a da još uvijek nismo naučili ono najvažnije, biti ljudi. Izgradili smo visoke zgrade, napravili čudesne izume, otišli daleko u svemir a ipak nismo uspjeli izgraditi svijet u kojem će svako dijete mirno zaspati. Naučili smo govoriti mnoge jezike ali kao da smo zaboravili onaj najvažniji jezik, jezik dobrote. To ti je, svijete, jezik kojim miluješ nečije srce. Sve češće se smijemo tuđoj nesreći i sve češće osporavamo nečiji uspjeh. Želim svijete da u svakome tuđa sreća budi kao vlastita. Da ne režemo krila jedni drugima i da se samo grlimo. Ja svijete vidim mnogo mržnje i nezadovoljstva. Zašto se nepravda jače čuje od istine?

Najviše me, svijete, bole ratovi. Nijedno dijete ne zaslužuje da odrasta uz zvukove bombe. Nijedno dijete ne zaslužuje strah i gubitak doma. Svijet često previše očekuje od djece a premalo ih štiti. Ja svijete ne vjerujem u ono da na mladima svijet ostaje, jer, ako se ovako nastavi mi više nećemo biti mladi mi ćemo da ostarimo prije vremena i nijedan lijep trenutak i spokojan dan nećemo imati. Dok nam odrasli govore kako trebamo da budemo pošteni, dobri, skromni, oni svojim postupcima ruše sliku onoga što su rekli jer sami nisu takvi. Svako dijete ima pravo na obrazovanje, sigurnost, ljubav, dom i bezbrižno djetinjstvo bez obzira na jezik, mjesto rođenja ili boju kože. Ja svijete neću prestati vjerovati u ono bolje sutra. Ne želim dopustiti da me nepravda pretvori u ravnodušnu osobu. Najgore je kada ti postane svejedno. Gubi se svaki smisao. Ja, ipak, vjerujem da dobrota nije slabost nego hrabrost, jer, biti drugačiji u ovom vremenu je rođei, Možda ne mašmu švaki kakvi rat, niti ispraviti svak iti svaku nepravdu, ali mogu početi od sebe. Mogu učiti govoriti istinu, pomagati i ne šutjeti kada neko trpi. Možda je moj korak mali, ali svaka velika promjena počinje od jednog koraka. Od prve stepenice. Voljela bih da djeca svijeta jednom pišu o svojim snovima a ne o strahovima. Želim svijet u kojem će svako dijete slobodno disati, sanjati, razmišljati i stvarati.
Možda sam ja za tebe dijete koje sanja i maštа i ja znam, svij ete, da ja ne mogu promijeniti tok zbivanja ali jedno znam i želim da vjerujem u to, a to je da mi svijete nismo rođeni zli. Po rođenju nam je data ljubav i trebamo samo da je njegujemo. Dobrota se širi onda kada je neko odluči pokazati. Ova djevojče iz svoje sobe ima za tebe molbu svijete.
Molim te svijete, ne zaboravi djecu. Čuvaj nijhove snove jer u tim snovima leži budućnost. Nijedan uspjeh nije vrijedan ako smo putem izgubili ljudskost.
Ja želim da vjerujem da je ipak najljepši titula koju možemo imati, biti čovjek. Možda ne možemo birati u kojem vremenu ćemo biti rođeni ali možemo birati kakvi ćemo ljudi postati.

E. ŠEHIĆ, IX razred

OŠ PAJIĆ POLJE

Kada su dobili priliku da zamisle da su jedan dan načelnik općine, učenici OŠ „Pajić Polje“ predložili su konkretne ideje kako bi njihova zajednica bila ljepša, aktivnija i prilagođenija djeci.

Da su načelnik općine jedan dan...

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Da sam načelnik obišao bih škole da pogledam u kakvim su uslovima. Izgradio bih više igrališta za djecu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravio bih sigurne puteve do škole.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravila bih više mjesta za igru i uvela više novih sportova za djecu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravila bih više parkova, druženja sa djecom, više izleta i aktivnosti za djecu.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Napravila bih da imamo kino i doša bih pričati sa djecom.

DA SI JEDAN DAN NA MJESTU NAČELNIKA OPĆINE, ŠTO BI URADIO/URADILA ZA DJECU?
Napiši svoju ideju.

Ja bih uradio u Dražev docu stadion i pomogao siromašnima.

Što predlažu učenici?

1. Više mjesta za igru

Učenici predlažu izgradnju većeg broja igrališta i uređenih, sigurnih prostora na kojima će se moći igrati, družiti i provoditi slobodno vrijeme.

2. Više sportskih terena i stadiona

Ističe se potreba za izgradnjom novih sportskih terena i stadiona, jer to omogućava djeci i mladima da se aktivno bave sportom.

3. Prostori za druženje i kvalitetno odrastanje

Učenici žele više sadržaja za slobodno vrijeme – parkove, izlete, kulturne i sportske aktivnosti – koji doprinose zdravom i sretnom odrastanju.

ZAKLJUČAK

Učenici OŠ „Pajić Polje“ jasno ističu da su im potrebni igrališta, stadioni, sportski tereni i više prostora za igru i druženje. Njihovi prijedlozi pokazuju želju za aktivnijim, sigurnijim i sadržajnijim zajednicom u kojoj će svako dijete imati priliku za zdrav i sretan razvoj.

Zahvalnost

Posebnu zahvalnost upućujemo koordinatorima projekta u osnovnim školama na izuzetnom angažmanu, podršci i uspješnoj realizaciji svih projektnih aktivnosti:

- **Junus Čajdin**
- **Valentina Tomić-Katović**
- **Emir Sinan**
- **Nermina Dizdarević-Maglić**

Napomene

- Sve fotografije djece objavljene u ovoj brošuri korištene su isključivo uz prethodnu pisanu suglasnost roditelja/staratelja.
- U obradi, čuvanju i objavi svih podataka postupa se u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11) i važećim podzakonskim aktima.
- Imena i prezimena djece koja su u okviru projekta dobila jednokratnu novčanu pomoć nisu navedena, radi zaštite njihove privatnosti i dostojanstva.
- Svi prikazani podaci u ovoj brošuri služe isključivo u svrhu predstavljanja rezultata projekta „Gornji Vakuf-Uskoplje po mjeri djece 2026.“ i ne smiju se koristiti u druge svrhe.

